การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

STRATEGIC MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF PHATTHALUNG SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

[1]ไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว และ [2]กนกกร ศิริสุข

[1]Chaitouch Kingkohyaw and [2]Kanokkorn Sirisuk

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ประเทศไทย

Songkhla Rajabhat University, Thailand

[1]Chaitouch39205@gmail.com, [2]Kanokkorn.si@skru.ac.th

Received : December 16, 2024; **Revised** : March 19, 2025; **Accepted** :April 29, 2025

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 269 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา จากนั้นสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.956 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test แบบ Independent Test และค่าวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

---

[1] นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด 2) เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การตรวจสอบสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการควบคุมและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการตรวจสอบสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์; ผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this independent study were to: 1) Study the strategic management of school administrators under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area; and 2) Compare the strategic management of school administrators under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area, according to teachers' opinions. The teachers were classified by education level, work experience, and school size. The sample group was 269 teachers under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area, academic year 2024. They were selected by stratified random sampling according to the school size. The statistics used in this study were percentage, mean, standard deviation, t-test, Independent Sample Test, and One-way Anova. The results showed that: 1) The strategic management of school administrators under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area, in a whole aspect, was at the highest level. When considering each aspect, it was both at a high level and the highest level. 2) Compare the strategic management of school administrators under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area; according to teachers' opinions, in a whole aspect, it was no difference. When considering each aspect, it was found that environmental inspections were significantly different at a statistical level of .01. When classified by work experience, in a whole aspect, it was different with statistical significance at the .05 level. When considering each aspect, it was found that the aspect of Control and Evaluation was statistically significant at the .0 1 level. In the aspects of Strategy Formulation, Strategy Implementation, and Environmental Monitoring, there were statistically

significant differences at the .001 level. When classified by school size, in both a whole aspect and each aspect, there were no differences.

Keywords: Strategic Management; School Administrator; Educational Administration

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ว่า “คนไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” เพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะ พัฒนาระบบ ส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ผลักดันให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืนและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 กระจายอำนาจหน้าที่และบทบาทการดำเนินงาน ให้แก่สถานศึกษา ซึ่งเป็นนิติบุคคลโดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บริหารคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำกับสนับสนุนและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการ จึงเห็นได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาอันเป็นพื้นฐานการศึกษาทุกระดับ การที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักการบริหารสถานศึกษา ขอบข่ายภารกิจของการบริหารสถานศึกษาและจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563).

การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่กำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จากนั้นจึงจะได้วางแผนจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานตามภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ตามขั้นตอนการบริหารและนำไปสู่กระบวนการหรือกิจกรรมในการส่งเสริม การดำเนินงานให้บุคลากรในองค์กรได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ เทคนิคต่างๆ รวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีในการทำงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง ส่งผลดีต่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สกุนตลา รัตนไพบูลย์วัฒนา และสายสุดา เตียเจริญ, (2565: 28) ได้กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อให้การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์

สอดคล้องกับ จันทิมา บุญอนันต์วงศ์, (2561: 21-22) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นเครื่องมือของนักบริหารในการบริหารงานขององค์การ การบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การได้ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเน้นและให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic decision making) ผู้บริหารจึงไม่ควรตัดสินใจในเชิงกลยุทธ์แบบคิดเองตามความพึงพอใจ การเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมจึงเป็นกุญแจสำคัญในสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน สอดคล้องกับ ชลธิชา ร่มโพธิ์รี, (2561: 23) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์ที่ดีย่อมอาศัยผู้บริหารที่ดี ควบคู่ไปด้วยจึงจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามที่องค์การกำหนด จึงอาจสรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการจัดการที่มุ่งความสำเร็จ เป็นเลิศอย่างแท้จริง การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำและอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน โดยผ่านการตัดสินใจและการประเมินแล้วว่าเหมาะสมกับองค์การและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง อันจะนำความสำเร็จมาสู่องค์การได้

ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การบริหารก็เป็นสิ่งสำคัญ จะต้องมีกระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือและเป็นประโยชน์ในการบริหาร การบริหารจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ สอดคล้องกับ กัลยาณี ศิวธรรมปัญญา, (2565: 18) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารใช้ศาสตร์เป็นองค์ความรู้ แนวคิดและศิลปะหรือกระบวนการทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายขององค์การหรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจ โดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ศุภกร รัตนวงษ์, (2565: 67) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะเป็นวิชาชีพทางการศึกษาที่รับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาตลอดจนการสนับสนุนการศึกษา ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษามาอย่างดีและมีทัศนคติที่ดีต่อการบริการ ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อสถานศึกษามุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ พัฒนาแผนงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงและเน้นผลถาวรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์รวมถึงเป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาของตน

การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะการบริหารจัดการต้องมีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการติดต่อประสานงาน มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ สอดคล้องกับ ณณัฐ ช่วยงาน, (2565: 12) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะพัฒนากระบวนการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่งการร่วมแรงร่วมใจโดยภาพรวม สอดคล้องกับ บุษบา ชมที (2566: 12) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการของผู้บริหารที่จะวางแผนการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทำงานร่วมกันโดยมีการจัดทำแผนงานและแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารจะใช้ความสามารถเพื่อที่จะนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ทั้ง บุคลากร วัสดุ งบประมาณ มาจัดการตามหลักการที่วางไว้โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนเพื่อทำให้เกิดความสำเร็จเป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เพื่อเป็นกระบวนการในการจัดการการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ในการวางแผนการปฏิบัติงาน ควบคุม ติดตาม ประเมินผลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาด้วยการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานอย่างมีระบบของสถานศึกษา เกิดประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา และบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีขอบเขตของการวิจัย ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2567 จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 27 แห่ง จำนวนครูทั้งหมด 890 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2567 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา โดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษาและสุ่มครูในแต่ละสถานศึกษา ด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มี 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ ได้แก่ การบริหารเชิงกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ การตรวจสอบสภาพแวดล้อม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้ค่า t-test และค่าร้อยละ ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา ใช้ค่า F-test

ผลการวิจัย

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง สรุปผล ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 269 คน จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 84.38 และครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.62 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 59.84 รองลงมาครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 24.16 และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 16.36 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 38.29 ครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 30.48 ครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 24.91 และครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.32 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมและรายด้าน แสดงดังตารางที่ 1

ด้านที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\overline{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1	การตรวจสอบสภาพแวดล้อม	4.29	0.35	มาก
2	การกำหนดกลยุทธ์	4.74	0.40	มากที่สุด
3	การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.74	0.42	มากที่สุด
4	การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	4.62	0.30	มากที่สุด
	รวม	**4.60**	**0.31**	**มากที่สุด**

ตารางที่ 1 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, SD = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ ($\overline{X}$ = 4.74, SD = 0.40) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\overline{X}$ = 4.74, SD = 0.42) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ($\overline{X}$ = 4.62, SD = 0.30) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม ($\overline{X}$ = 4.29, SD = 0.35) ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า

3.1 ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อด้านกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิง สนับสนุน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันนี้หน่วยงานทางการศึกษาต้นสังกัดมีนโยบายและให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามากขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จึงให้ความสำคัญต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จึงได้จัดทำนโยบายและมีการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการจัดทำการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับสถานศึกษา จึงมีการนำการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในสถานศึกษา เพื่อให้

ผู้บริหารสถานศึกษา มีการวางแผนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สอดคล้องกับ วรรณิศา บุรินทร์กุล พระคระครูพิจิตรศุภการ และ มะลิวัลย์ โยธารักษ์ (2563: 104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ขนิษฐา เนียมชุมแสง และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566: 12) ได้ทำการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2566: 198) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความเห็นของครู

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน และด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิธีการแนวทางในการดำเนินงาน มีกระบวนการในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเป็นดี มีการกำหนดหน้าที่ควบคุมและจัดการให้สถานศึกษาดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ จัดหาทรัพยากรวิชาการ และข้อมูล สารสนเทศจัดการกำกับติดตาม ประเมินผล มีการกำหนดแผนปฏิบัติการ มีการดำเนินการ มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของ สถานศึกษามีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานให้ไปในทางที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดต่อสถานศึกษา และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเป็นไปตามนโยบาย สอดคล้องกับ ธนวรรณ รัตนเจริญ และกัลยมน อินทุสุต (2564: 52) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

เขต 1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ในการ ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อด้านกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีครูที่มีประสบการณีการทำงานที่หลากหลาย เป็นการทำงานที่ต้องใช้ประสบการณ์ในการทำงาน สามารถรับมือกับงานของสถานศึกษา การวางแผนการจัดการงานแต่ละฝ่ายและพัฒนาหลักสูตร การสร้างบรรยากาศการทำงานในสถานศึกษาและการเผยแพร่นโยบายการศึกษาให้เป็นที่รู้จักในชุมชน ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับทุกคน ดังนั้นประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาอาจเป็นทั้งทางทีมผู้บริหาร ครูและบุคลากร มีการทำงานร่วมกันผู้คนทุกกลุ่มงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับ ธนวรรณ รัตนเจริญ และกัลยมน อินทุสุต (2565: 53) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัลอำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2567: 199) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถการบริหารเชิงกลยุทธ์มีการวางแผนงาน การจัดทำแผนกลยุทธ์ กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาสถานศึกษา มีการจัดการทรัพยากร งบประมาณ

เป็นไปตามสภาพจริงของสถานศึกษา การสร้างโอกาสทางการศึกษา โดยสถานศึกษามีเป้าหมายตรงตามนโยบายและแผนการพัฒนาของหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางของสังคม นำเทคโนโลยีในการเก็บข้อมูล มีการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์และวิธีการบริหารสถานศึกษา ช่วยให้สถานศึกษาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2567: 199) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วรรณิศา บุรินทร์กุล พระคระครูพิจิตรศุภการ และ มะลิวัลย์ โยธารักษ์ (2563: 116) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การ บริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดแตกต่างกันมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการกำหนดกลยุทธ์ จึงควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีการกำหนดการจัดสรรทรัพยากรตามแผนกลยุทธ์อย่างชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความตระหนักและถ่ายทอดความคิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ควรให้ความสำคัญในด้านการประเมินผลและการควบคุมปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและได้ผลคุ้มค่า เพื่อนำผลมากำกับติดตาม ประเมินผล และควบคุมเพื่อแก้ไขให้การบริหารงานเชิงกลยุทธ์เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546.*และที่ปรับปรุง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2553) และฉบับที่ 3 (พ.ศ.2563). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 17.

กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์. (2566). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2. *วารสารเสียงธรรมจากมหายาน.* ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (ประจำเดือน มกราคม-มีนาคม 2567). 190 – 201.

กัลยาณี ศิวธรรมปัญญา. (2565). *การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในวิถีใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.* มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.]. Etheses RBRU. https://etheses.rbru.ac.th /pdf-uploads/allfile457-file01-2023-03-17-11- 01-53.pdf

ขนิษฐา เนียมชุมแสง และสุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2566). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.* ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2566). 1 – 18.

จันทิมา บุญอนันต์วงศ์. (2561). *รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.

ชลธิชา ร่มโพธิ์รี. (2561). *การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณณัฐ ช่วยงาน. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ธนวรรณ รัตนเจริญและกัลยมน อินทุสุด. (2565). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร.* ปีที่5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2565), 53-60.

วรรณิศา บุรินทร์กุล พระคระครูพิจิตรศุภการ และ มะลิวัลย์ โยธารักษ์. (2563). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563).

ศุภกร รัตนวงษ์ (2565).*ความสำคัญของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤต.*วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. ปีที่ 13 ฉบับที่ 2.

สกุนตลา รัตนไพบูลย์วัฒนาและสายสุดา เตียเจริญ. (2565). *การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดราชบุรี.* วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2565), 109-123.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.